

**Ujabb
névjegyzékek**

**Buchenwaldi táborból elszállított deportált gyermekekről
Hozzátartozók külföldről való kereséséről**

UJ ÉLELET

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

II. ÉVFOLYAM 5. SZÁM.

MEGJELENIK
MINDEN HÉTEN CSÜTÖRTÖKÖN

1936. JANUÁR 31.

Köztársaság

Magyarország új államformája. A magyar történelemben a harmadik köztársaság. Az első 1849-ben született meg Debrecenben, a menekült, esonka országgyűlés kiállotta ki a háborús viszonyok között, a másodikat az 1918-as forradalom szülte, a mostanin, a harmadikat azonban egy általános, titkos választással életrehozott s a nemzet igazi akaratát képviselő parlament iktatta törvénybe.

Az ország bel- és külpolitikai érdeke kívánta meg, hogy ez a kérdés végre nyugvóponttra jusson. Nem kívánunk, hogy ennek a kettős irányvonalnak szempontjából taglaljuk e nagyjelentőségű kérdést, mi csak az igazi demokrácia, az emberi jogok nézőpontjából kívánunk állást foglalni abban a tekintetben, hogy mit várunk, mit remélünk az új államformától.

Kétségtelen, hogy a köztársasági államforma a legkívánatosabb arra, hogy kerete legyen a valódi demokráciának és védője legyen minden jogos emberi követelésnek.

Ezt várjuk, ezt reméljük az új köztársasági államformától. Legyen valóban a köztársasága s mint ilyennek, egyenlő jogokkal s egyenlő kötelezésekkel lefolyó részese az ország minden polgára. A magyar zsidóság ebben az egyenlőség-

ben vállal részesedést, s a köztársaság igazi szellemének érvényesülésében látja

és várja lelki és fizikai szabadságának maradéktalan teljesülését.

AZ UJ ANTISZEMITIZMUS. ELLEN

Beszélgünk köntörfalos és nélkül, őszintén és nyíltan! Elég volt már a lapinatos szavakból és a kertelésből! Kötelességünknek tartjuk, hogy megmondjuk: mit tapasztalunk?! Szükségét érezzük annak, hogy szembenézzünk a valósággal!

Mindenekelőtt megvalljuk, hogy nem így képzeltük és nem így gondoltuk, amikor végiglejtötték a zsidók tömegeit a pesti utcákon és a magyar országutakon. Akkor úgy véltük, hogy a fasiszta korszak elvonulával elmúlnak majd az antiszemitizmus is.

Tudtuk, hogy a szörnyű lelki pestis nyomait nem lehet márról-holnapra eltüntetni az emberekből, akiket évtizedekig fertőztek a náci-agitátorok. De azt hittük, hogy ezek a megfertőzöttek igyekeznek ellátolni a felfogásukat.

Másképp történt. És a neo-antiszemitizmus már ott tart, hogy leplezetlenül előbújik odújából és az utcán, a kávéházakban, a hivatalokban is hallatni merészeli a hangját. Sőt, az új antiszemita áramlat már ideológusok tenyésztéséért sem riad vissza.

Pedig a világ minden részén tisztában vannak azzal

az igazsággal, amit a Budapesti járt Hja Ehrenburg úgy fogalmazott meg, hogy: „Az antiszemitizmus — a fasiszmus nemzetközi nyelve”. És mindenütt átérzik a müncheni per francia közvadászának azt a megállapítását, hogy: „Az antiszemitizmus a világ demokráciájának legveszedelmesebb ellenségei közé tartozik”.

A történelem során az antiszemitizmus volt igen gyakran az a „trója faló”, amelyben becsépezték az ostromlott várba az ellenséget. Magyarországot is a zsidókérdés mátkonyával bódították el azok a pángermán és fasiszta világszerte törekvések, amelyek azután magyar esatlósaik támogatásával — majdnem sár szélre vitték az országot.

Alkik ma hazánkban antiszemitizmust talognak, vagy rikácsolnak, szintén hátsó gondolatokkal járnak-kelnek. Az antiszemitizmus felbrosszításával a fiatal magyar demokráciát szeretnék aláásni és meggyilkolni.

Hol történt a hiba? Miért merészkedik ilyen nyílt fellépésre a neoantiszemitizmus? Az első hiba ott történt,

hogy az elmúlt idők „zsidókérdéséről” a fasiszta rendszer bukása után senki sem akart beszélni. A magyar demokrácia intőzői részét feleslegesnek tartották a kellemetlen emlékü, annyi fájdalommal felidézõ téma behatóbb megfárgyalását.

Másutt másképen csinálták. Franciaországban például, ahol a zsidókérdés aránylag kisebb méretű volt, mint nálunk, a hivatalos körök szinte hétről-hétre kifejezést adtak a Laval-rezsím zsidó-rengszabályait élesen elítélõ felfogásuknak. A De Gaulle-kormány Franciaország felszabadulása után valószínűleg keresztshad-járatot hirdetett az ország-rontó antiszemitizmus ellen.

Ami pedig az Egyházat illeti: Franciaországban a demokratikus és szociális színezetű katolicizmus főpapjaival az élen életreélvta a Keresztény Tanúságtétel Mozgalmát, amely gyűlésekkel, cikkekkel, röpíratokkal igyekezett előmozdítani az antiszemita mértely eloszlását és a zsidók megbecsülésének helyreállítását.

A párizsi zsidók deportálásának előfordulóján a Keresztény Tanúságtétel Mozgalmat tízezer és tízezer katolikus hívott ki a francia főváros utcáira, hogy szolidaritási ünnepséget rendezzenek a megmaradt francia-zsidó ember-testvérek mellett.

A magyar zsidóság nem tapasztalhatott ilyen gesztust. Pedig nálunk sem lévszathette volna el jótkony bánásal az egyházak megfelelő

ÁRA 1000 PENGŐ

fellépése és nobilis együttérzési manifesztációja.

De más is történt külföldön. Mégpedig az, hogy szigorú törvényekkel akadályozták meg az antiszemita propaganda folytatását. *Olaszország és Jugoszlávia — a demokrácia védelmében — javasolta cselekedetként bünteti a „zsidózás” minden fajtáját, akár áltudományos mezben, akár köznapí formában jelentkezik.* Jugoszlávia a Szovjetunió alkotmányának ama rendelkezéseit vette figyelembe, amelyek még a faji „felsőbbrendűség” közvetett hirdetését, vagy a faji „lenézés” közvetett kinyilvánítását is büntetéssel sújtják.

Az antiszemitizmus elleni küzdelem egyik, vagy másik módját a magyar demokrácia sem nélkülözheti. Sőt, — a neoantiszemitizmus mai karrierjét látva — legjobb lenne az összes ellenszereket alkalmazni. Addig is, amíg ez megtörténik, védenünk kell önmagunkat! *Ott tartunk, hogy nem haladhatunk el többé szóltamul az antiszemitizmus szóbeli és írásbeli tünetei mellett!*

BRILIÁNST, ÉKSZERT,
napi áron

Scheer György
Semmelweis-utca 19, lélemelot 1
Telefon: 188-091.

ARANYAT VÁSÁROL

Kávéház, vendéglői berendezések
GYORSMÉRLEGEK,
NATIONALKASSZÁK,
IRÓGÉPEK,
vétel eladás.

Rosenfeld
Népszínház-utca 31

Kohn Gizi és Irén
küzdő és fehérnemű szalon
VII. Akáofa-u. 4. II. 2

Az ország egyetlen
rituális szanatóriuma

dr. Ernst
szanatórium

Budapest, Alkotmány-utca 4.
Telefon: 125-066.

Mérsékelt árak! Békébeli ellátás!
Üdülés, bizokura.

Magányoshoz

ANYAHELYETTESNEK
vagy kis családhoz **HÁZVEZETŐNŐNEK** ajánlunk: **perfekt, fiatal zsidó lány.** Bejárónak is. **„Családias bánásmód”** jel. a kiadókba.

Zsidóságnak a kereszténységről

Az elmúlt hetekben barna falragaszok jelentek meg Budapest utcáin ezzel a sokatigéző címmel: „Keresztényeknek a zsidóságról, Zsidóságnak a kereszténységről”. A járőrökök figyelmét érthetően felkeltette ez az előadásorozat. Az emberek azt hitték, hogy a keresztény egyházak szerint is pogány hitleri nemzeti szocializmus évtizedes izgatása és uszítása után, olyan beszédek hangzanak majd el, amelyek a szeretet szavával csillapítják le a gyűlölettől háborgó lelkeket s a megértés útját építik a türelmetlen nyilas szívekben. A lársadalmi és felekezeti béke hitvallói azt remélték, hogy ismeretterjesztő felolvasások mutatják majd be a zsidóságnak azt a kereszténységet, amelyet Clervauxi Szent Bernát, Reuchlin, Melancthon és Ballazár Dezső képviseltek s a keresztények előtt arról a zsidóságról beszélnek, amely a népükért szenvedő prófétákban, Hitlétben, Philóban, Majmonidesben, Spinozában, Baal Sémben, Bergsonban és Martin Buberben testesül meg. Azt képzelték, hogy azt emelik ki, ami összeköti az embereket s nem öntenek olajat a gyűlölet parazsára, hogy az ismét lángra lobbanjon.

Amerikában ez így is van: ott gyakori eset hogy a különböző felekezetek papjai a barátság és együttműködés szellemében tevékenykednek.

Érdeklődéssel mentünk el ezekre az előadásokra. Először meglepődtünk azon a szeretetet és tárgyilagosságot nélkülöző hangon, ahogyan itt beszéltek, azután egyre ismerősebb szövegeket fedeztünk fel s ekkor már nem esodálokotunk semmin. El kellett fogadnunk a rideg valóságot, tudomásul kellett vennünk a pusztán tény: az előadások célja nem a demokráciás Magyarország lársadalmi békéjének a megszüldésére, hanem leplezett hit-térítés ürügye alatt nyílt és félreérthetetlen izgatás a megmaradt zsidóság ellen, akiknek sorából nem is annyira híveket, — ilyen eredményt a dunaparti sortűzek és Birkenau után nem is remélhettek, — hanem a neoantiszemita hadjáratban felhasználható házi zsidókat, jüppöket, blokowákat és szakaszparancsnokhelyetteseket toboroznak.

Ezenkívül pedig hallhattunk még Szentírásmagyarázatokat, amelyek Nietzschére és Alfred Rosenbergre támaszkodtak. Ismét előkerültek a fasizmus legyvertárából a régi rágalmak: Jákobról, a csalóról s utódai-

ról, a hitetlen zsidókról, akiknek szombat ünneplése abban áll, hogy egész nap epedve várják az estét, hogy végre ismét üzeleket köthessenek. Ezekhez a badar érvekhez csatlakozott az újvidéki és kiskunhalasi gyilkosok előtt oly kedvelt jel-szavaknak a sorozata.

Ez történt. Ezt hallottuk. Amit nem lehet megírni vezércikkben, elharsogni rádióban vagy népgyűlésen, azt elmondták a szószéken. A fasizmus, amely kiszorult a Vigadó-ból, diadalmasan bevonult a hitleritő templomokba, amelyeknek hejárata fölé ez van írva: a fasizmus nemzetközi nyelve az antiszemitizmus.

Hivatalos tájékoztatás a Postatakarékpénztárnál nyilvántartott „zsidó letéti számlák” ügyében

Az Elhagyott Javak Kormánybiztosa a minisztertanács felhatalmazása alapján rendeletet hozott ki, amelynek értelmében a Magyar Posta-takarékpénztárnál nyilvántartott ugynevezett „zsidó letéti számlák” kezelt követelések az igényjogosultak részére **névtékben visszafizelhetők.** Az **igényjogosultság** megállapítása azonban sokszor leküzdhetetlen akadályokba ütközik, s így a kormánybiztosnak jogában áll **valószínűsítés** esetén is kiutalásokat teljesíteni, ha a kérelmező rászorultsága megállapítható. Nem állapítja meg azonban a kormánybiztos ilyen esetekben az **igénylő jogosultságát** a letélhez, mert hiszen intézkedése csak karitatív jellegű.

A kormánybiztos a kiutalásokat a számlákról az 1944-ben történt befizetések névértékében teljesíti, tehát a valorizációnak nincs helye. Maga a kiutalás nem **bizonyítja** azt sem, hogy a kérelmező valóban sérelmet szenvedett, mert hiszen a hivatalos adatok legnagyobb része a háborús viszonyok következtében megsemmisült és így a bizonyítás az esetek javarésztében lehetetlenné vált.

A kormánybiztos a kérelmeket a szóbeliség teljes kizárásával intézi el és **kizárólag a Magyar Kormány 1945. nov. 28-án megjelent (187. szám) 38.161/1945. E. J. K. sz. rendeletben meghatározott alakban benyújtott kérelmeket bírálja felül.** Ezekben az ügyekben a kormánybiztos **igénylő feljegyzés** alapján nincs, viszont a kérelmeket az erre a célra felállított osztály **szorosan** vizsgálja felül.

ÁGYTOLLAT

ÁGYTOLLAT VESZÉK. HÁZHOZMÉNYEK: RÜBNER AKÁCSA-U. 519. II. em. 15. Oréti útsz. d. u. 2-tól.

Számítsák be a munkaszolgálatot a tényleges katonai szolgálati időbe

(Levél a szerkesztőhöz.)

Tisztelt Szerkesztő Ur! Az 1924-es korosztályhoz tartozó zsidó ifjak is felhívást kaptak Budapest székesfőváros polgármesterétől, hogy sorozáson jelenjenek meg. Ugy látszik, hogy a polgármesteri hivatal bürokráciája már elfelejtette, hogy az 1924-es születésű „zsidónak számító” ifjakat egyszer már besorozták.

Emellett elfelejtette már azt is, hogy **e sorozás alapján be is voltak, építettek és dolgoztak zsidó becsülettel, áldozatul estek bombának, betegségnek, s végül kiszolgáltatták őket is az ország ellenségeinek.** A zsidó ifjuság nem éri ezt sem jogcímnek kivételes helyzetre, de elvárja, hogy a honvédelmi miniszter ur minél előbb rendezze a „tényleges katonai szolgálatot” még nem teljesített, de tényleg már több hónapos hadműveleti területen eltöltött munkaszolgálatot, németországi kényszermunkát és hadifogságot szenvedett zsidó korosztályok (1923-tól 1926-ig) kevés megmaradtjának ügyét.

Éppen az egyenlő elbánás elve követeli, hogy ezeket a szenvedésekkel teli hónapokat a „tényleges katonai szolgálat” idejéből kétszeresen számítva vonják le. Várjuk a miniszter ur ilyen értelmű rendeletét.

Kérem fenti soraimnak lényeges lapjában való közlését.
Budapest, 1946 január 23-án.

Kiváló tisztelettel
Székely György Gyula
egyetemi hallgató.

Ki tud róla?
Stauber József

ÉPÍTÉSZMÉRNÖKŰT (1881) és

Stauber Dóra

NYUGDIJAST (1888) 1944 november 13-án berekelték el a Dob-ú. 2-ból. Utolsó értesítés Gyönyűből, 1944 november 15-18-ról. Bármilyen adatért nagyon hálás lenne **Stauber Dezső,** Budapest, V., Vécsey-utca 5., IV. 18.

Keresem férjemet
Fisch Gézát,

szül.: 1915 Nyírass, akit 1945 március 8-án Buchenwaldból Bergen-Belsenbe vittek. Nagyon kérem, aki bármit tud róla, értesítse aggóda feleségét, **Fisch Gézánét,** Nagytuváros-ut. 16.

KERESM HUGOMÁT

Stempel Boriskát

1944 XI. 10-én Murányi-ú. 16. átlól elvitték. Aki tud róla, sziveskedjék értesíteni: Murányi-ú. 36., III. em. 26. **Stempel Piroksa.**

HOGY TÖRTÉNT?

IX.

Elveszik a zsidó lakásokat. — Megkezdődnek az erőszakosságok.
Koltay László fenyegetései.

A dunántúli helyzet

Igen érdekes jelentés kelt ugyanerről a napról és a székesfehérvári helyzetről számol be: „Eltekintve az első héten történt nyilvánvalóan egyéni akcióktól, melyek folyamán üzletekből, lakásokból vagyontárgyakat vettek el, az utóbbi időben kb. 50 embert tartóztattak le. — A megszálló hatóság 100.000 P sárcot vetett ki a hitközségre azaz a megokolással, hogy esetek, amelyekről a helyi hatóságoknak nem szabad lett volna tudomást szerezni, a helyi hatóságok jüeléhez jutottak. Minden esetben legszigorúbban megtiltják, hogy a helyi magyar hatóságoknak valamilyen is elmondjanak. Legújában egy belürendes listát kérnek a Fehérváron élő összes zsidókról, ugyancsak azzal a szigorú meghagyással, hogy erről sem szabad senkinek sem tudni”.

Április 12-én számos dunántúli hitközség felosztását panna-szólják. A dunántúli helyzet egyébként is beleütközött Eichmannékra abba a programjába, amely szerint az egész magyar zsidóság a budapesti központi tanács alá tartozzik. A németek t. i. azonnal győri bevonulásuk után megbízták az odaváló Biringer Jánost az „Ültetésről” tisztviselésével és hatósága alá rendelték a nyugati vármegyék zsidóságát. A budapesti Zsidó Tanács híába tiltakozott ez ellen. Biringer megmaradt hivatalában és az ügyeket igazi provinciális szemszögből nézve intézte így már április első napjaiban körleveleket küldött Zala, Vas, Veszprém, Sopron, Moson, Győr, Pozsony, Komárom, Nyitra, Bars és Honf vármegyék hitközségeihez és közölte velük felosztásukat. Ugyanezt tette néhány nappal később Fejér megye hitközségeivel is. A központi zsidó tanács Biringer intézkedései ellen a Gestapónál tiltakozott és többek között a következőket adta elő: „Wir erlauben uns ferner darauf hinzuweisen, dass im Sinne der uns mitgeteilten Richtlinien die Religionsgemeinden unter der zentralen Leitung des Zentrates auch weiter bestehen bleiben sollen. Dennoch wurden schon bisher mehrere Religionsgemeinden aufgelöst. Wir bitten daher für das ganze Land zu verfügen, dass die Religionsgemeinden auch weiterhin bestehen bleiben und deren gegenwärtige Leitung auch weiter ihr Amt versieht. Mangels einer solchen Verfügung ist die Durchführung der von uns bereits im ganzen Lande begangenen Organisierung unmöglich“.

Ugyanezen a napon a Tanács a Gestapótól kérte, hogy a nagy-

vári hitközségek mozgási és rendelkezési szabadságát biztosítsák. A beadvány pauszszkodik, hogy az ottani Gestapo olyan követeléseket támasztott a hitközségekkel szemben, amelyekkel nem képesek teljesíteni.

Amly így a Tanács a kezdet nehézségeivel, igazgatási ügyekkel, általánosan és egyesek megmentésével bajlódott, közben Eichmannék Endrével olyan megállapodásra jutottak, amelyek következményeikben a magyar zsidóság likvidálását jelentették. A pézser közlekedésnek első jelenségei a budapesti lakásrekvizitációk voltak.

Megjelenik a színen Koltay (Kundics) László

Március 19-ét követő napokban a Svábhely mozgalmas költözködés színhelye lett: zsidólanították világvárosunknak ezt a kerületét a baadituralom Bastille-évé alakították át. Magyar részről a parancsnok Hain Péter volt, a baloldali szabadságharcosoknak éntizedes üldözője, a kormányzó személyi testőre és árulója.

A magyar királyi kormánytanácsos ur a megszállást követő napok egyikén, reggel 8 órára gyülekeztette a svábhelyi szanatóriumba megbízható detektívjeit. Közük volt dr. Koltay (Kundics) László detektívfelügyelő is. Korábban nem sokat tudtak róla, az okvetthamisítási csoportban dolgozott. (Többek között ő nyomozott a kispesti református lelkész keresztlevéltamisítási ügyében). A szanatóriumból átmentek a Lomnic szállóba, ahol Hain Péter programbeszédet tartott és dr. Koltayt bizta meg „a magyar kir. állambiztonsági rendszert” IV/1. osztályának vezetésével. Hatós-körébe tartozott: a zsidók elleni intézkedések végrehajtása.

Koltay a megbízatást — uoha felesége zsidó volt —, elvállalta és néhány nappal később, amikor Krumey a Zsidó Tanács vezetőit a Vasasok székébe magához rendelte, egyúttal azt is közölte, hogy a magyar rendőrséggel együtt fognak dolgozni; bemutatta a magyar rendőrség megbízottját: dr. Koltay Lászlót. Ezután néhány napos szünet következett be és amíg az új állambiztonsági rendőrség működését megismerhették, a zsidó vezetőség latolgatta, hogy miként fog alakulni a németek további tevékenysége (Koltay „bevezetések” az egyik Gestapotiszt nevetéve említette, hogy ők tulajdonképpen a „Königliche ungarische Staatspolizei” szervei. (De nem kellett hozzá az ideig várakozni és Koltay-

nak alkalmá kiindokozott arra, hogy kegyetlenül kimutassa és „érdemeket” szerezzen.

Első követelés: 500 zsidó lakás

Április 4-e volt. Másnap lépett életbe a csillagviselési rendelet. A zsidó lakásokban szabták, varrták a sárga csillagokat s a nagy átalakulás döbbenetes várakozásában voltak. E napon bombatámadás érte Budapestet, amelynek során főleg a Soroksári-úton és környékén, valamint a Ferencvárosban esomé lakás megsérült, illetve megsemmisült. A koradélutáni órákban dr. Szentmiklósi József tanácsnok magánlevelében bizalmasan értesítette dr. K. J.-t. — aki a korábbi, u. n. közérlelt lakásakciónak volt a vezetője. — hogy azonnal keresse fel a Városházán. Ez a találkozás nyomban megtörtént és dr. Szentmiklósi tanácsnok bizalmasan közölte, hogy a Tanács Endre Lászlótól még a délután folyamán olyan utasítást fog kapni, hogy egyrészt a bombatámadás folytán hajléktalanul maradt lakók elhelyezése céljából, másrészt megtorlasként a bombatámadásért, a Tanács köteles lesz 24 óra alatt 500 zsidó lakást kiüríteni és a városi lakáshivatalnak átadni. A lakásokban a mindennapi élethez szükséges ingóságoknak és felszereléseknek, tehát ágyknak, ágyneműnek, főzőedényeknek, étkezőeszközöknek, stb. ott kell maradnia és azokat a bombakárosultak fogják megkapni. Dr. Szentmiklósi elmondotta, hogy a teljhatalmu belügyi államtitkár rendelkezése ellen azonnal ellenvetéseket tett, de Endre László mereven ragaszkodott utasításai teljesítéséhez és kijelentette, hogy ha a Zsidó Tanács azoknak nem lenne a legpontosabban eleget, akkor maga fog a legszigorúbban eljárni és a lakásoknak saját költségével fogja kiüríteni. Alighogy ezt a hírt a Tanács vezetőségével közölték, rövidesen jelentkezett dr. Koltay detektívfelügyelő, aki a Svábhelyen székeltő államrendészet megbízásából a Tanácsnak ezt az utasítást kiadta és meghagyta, hogy másnap, vagyis április 5-én d. u. 4 óráig 500 lakás kulcsa a főváros lakáshivatalában legyen. Megparancsolta, hogy ugyanezen idő alatt a zsidó lakásokban hagyott ingóságokról leltárt kell felvenni és azokat is át kell adni. Tájékoztatóként közölte még dr. Koltay, hogy elsősorban kislakásokat kell igénybevenni, minthogy a bombatámadás alkalmával főleg ilyen lakások rongálódtak, illetve semmisül-

tek meg. Ez a rendőr-vezér a legmegervebben elutasított minden ellenvetést és figyelmeztette a Tanácsot, hogy ha a megadott 24 órás időtartamot a legpontosabban nem tartanák be, az a legsúlyosabb következményekkel járna.

Miért „engedett” a Tanács

Ez volt az első nagy megpróbáltatás, amellyel megindult a lavina. A Tanács nem tudta, hogy mitévő legyen. Este 8 órára ülést hívott egybe, amely a bekövetkezett újabb légi-riadó folytán a korahajnali órákig tartott a sáputcai épület I. számú ovóhelyén. A Tanács az összes lehetőségeket latolgatta, de végül is az a felfogás győzedelmeskedett, hogy meg kell próbálni a lehetetlent is, mert sokkal rosszabb lenne, ha Endre saját közegével ürítelné ki a lakásokat. A Tanácsban megosztottak a vélemények. Főleg dr. Csobádi Samu volt az, aki súlyos aggályának adott kifejezést, de a parancs megtagadásáért a felelősséget senki sem vállalta. (A későbbiekben még rá fogok térni arra, hogy milyen szempontok vezették a Tanácsot, mik voltak a lehetőségek és miért kellett bekövetkeznie annak, ami megtörtént.) Még az éjszaka folyamán elkészültek a nyomtatványminták és a Tanács megbízta Müller Rezsőt, hogy a rekvirálási munkát szervezze meg és hajtsa végre.

Április 5-én először jelentek meg a sárga csillagok Budapest utcáin. Ugyanekkor emberáradat hömpölygött a sáputcai székház dísztermébe, ahol összegyűlt a Hitközség, a Chevra, a Pártfogó Iroda tisztviselői és az önkéntes munkások, hogy a lakásrekvizitációt végrehajtsák. Beszédet hangzottak el a lakásrekvizitációs módjairól, sőt fenyegetések is hallatszóttak azokkal szemben, akik kellő eredménnyel nem teljesítik megbízatásukat. A hitközségi alkalmazottak, tanárok, tanítók és társaik a délelőtti órákban elindultak a Városháza lakásügyi osztályára, ahol mindegyik rekvirációs csoporthoz egy rendőrt és egy fővárosi tanárerőt osztottak be: ezekből állott a rekviráció küldöttség. A keresztény tanáröknek az volt a hivatása, hogy ellenőrizték a leltárakat, amelyeket a zsidó lakásokban hagyott ingóságokról vesznek fel és a lakásokat lepecsételték.

MUNKÁCSI ERNŐ

(Folytatás következő számban: A lakásrekvizitáció munkája és a lakásrekvizitációs következmények)

HIREK a Zsidókórházból

Január 21-én ünnepelte a Zsidókórház felszabadulásának, illetve újjáépítése megkezdésének első évfordulóját.

Dr. Benedek László igazgató-főorvos ünnepi beszámolójában küzdelmes évre tekintett vissza. Alig, hogy a dicsőséges Vörös Hadsereg felszabadította Pestet, még fűtőlő golyók között kereste fel néhány munkatársával a kifosztott és rombadöntött kórházat és azonnal hozzáfektettek annak újjáépítéséhez. Közönellet mondott a maga és a kórházfenntartó hitközség nevében — amely hitközségnek sokszor erejét meghaladó áldozatkészsége nélkül a kórház nem juthatott volna mai újjáépülési fokáig — kezdettől vele dolgozó munkatársainak önzetlen és áldozatos tevékenységükért. Ezeknek magatartását szembeállította azokéval, akik a kezdeti kilátástalannak látszó nehézségei láttán visszafordultak és csak a súlyos feladatok leküzdése után, a „készebe” létek vissza. A jól végzett munkából lakadó megelégedéssel számolt be az elért eredményekről és továbbra is lankadatlan munkára buzdított mindenkit, hogy a kórház még szebb és különb lehessen, mint volt.

Utána az Üzemi Bizottság elnöke, dr. Biedermann János főorvos emlékezett meg néhány kegyeletös szóval a kórház elvesztett orvos-különöskéiről.

felhíva az utódekat az általuk megadott új hű követségére, mert csak úgy érheti el a kórház a régi közmegebecsülést, a kiérdemelt színvonalat.

*
Megnyílt az *anyagcsere-hormon osztályunk*, Budapesten. De talán az egész országban az első ilyen speciális, — de igen szükséges és modern gyógyászati elvnek megfelelő — osztály.

*
Kórházunk *III. sebészeti osztálya megnyílt*. A műtő olyan mintha sohasem lett volna háboru. Külön gőzfűtés — eszillogó műszerek, minden hófehéren ragyog. Az első műtét egy agydanat eltávolítása volt.

*
A kórház két új *Röntgen-géppel gazdagabb*. Minden igényt kielégítő — precíz masinák. Sok ember életét fogják megmenteni.

*
Megkezdődnek az előkészületek a *rituális koncha visszaállítására*. Rövid idő alatt ismét közele lesz a Zsidókórház kosztja.

Törött ablakait

12 perc alatt egyedül felszerelheti fényáteresztő, hőszigetelő

Lux ablaküvegpótlóval

Tekerecs használata után azonnal kaphatók: **GYÖRGY IMRE, Deák Ferenc-u. 15., Telefon: 380-515.** Esanádny-u. 6/b. Tel: Lipót 455. Vécsey-u. 5., Rózsa-u. 95., Baross-u. 90.

Sürgős felhívás

Alábbiak, vagy akik róluk tudnak, sürgősen jelentkezzenek a Pesti Izr. Hitközségénél (VII., Sip-u. 12., III. 40., d. e. 1/9-10 óra között):

391 **Péter Vilmosné** és leányát, **Rónai** nével keresi **Péter F.**

392 **Reinitz-Bass-Carlo Ladislaus** és neje.

393 **Sterahel Bernhard** és neje.

394 **Hegedűs Sándor**, szül. 1931 december 11-én, lakott XI., Horváth M.-ut 52.

395 **Heilig Ferenc**, szül. 1938 július 29-én, Budapest és

Heilig Ödön, szül. 1901 július 19-én, Erdőtelek, keresi **Heilig Ödön** né Svédországból.

396 **Lusztig Olga** keresi apját, azonkívül **Fried Jenő** (Juhász Andor-u. 15.), **Lusztig Sándort**, **Roth Józsefet**, **Gatmann Eszákot**, **Kiskállót**, **Klein Hermann** (volt muzsós), **Bethlen Gábor-tér 2.**

Lusztig Jenőt, 16 éves, **Ernőt**, 10 éves, **Miskolc**.

397 **Parkas Ernőt** (apja Jenő, anyja neve Roth Jolán) keresi **Roth Dezsőt**, **Kassa**.

398 **Hiksa P.-t** keresi apja, **Londomból**.

399 **Szűcs Pál** bankár, Istenhegyi-ut 12., **Szűcs József** vaskereskedő, Olasz fasor 37., keresi **Stone Eduard** **New-York**.

400 **Goldstein Károly**, régebbi lakása **Bibor-u. 12.**, felesége neve: **König**.

409 **Schönberger Ervin**, **Takacsányi (?)** 15 éves, keresi **Schwartz Hermina**, **Mexico**.

417 **Fixler Alfréd** keresi családját, **Lipschitz-családot** **Ujfehértó** és **Stern-családot** **Kisvárdáról**, vagy **Hajduböszörményből**.

426 **Hartstein Vilmos**, **Miklóst**, **Katól**, **Hust** keresi **Friedmann Beatrix**, **Beograd**.

BUNDAK

SZEMERE szűcsnél, ERZSÉBET-KÖRÜT 26. Második emeleten

IRÓGÉPEK, SZAMOLÓGÉPEK vétel, eladás, csere, **Winternitz DIXI** írógépszaküzlet **Podmaniczky-u. 1. Telefon: 122-211.**

Ne csináljon lakás gondot. keresse fel

ifj. Nagyt
VIII., VAS-UTCA 5.

Fekete gránitkő

(Hevesi Simon halálának évfordulóján)

Kis irás tudom, alig-alig méltó Hozzá, akiről oly sokat lehetne írni. Kiesiny, mint egy varázslatos gyűszű, amelybe befér a fájdalom óceánja, a vigasztalhatatlanság tengervég-telenje. A régi festmény jut az eszembe, amit úgy elnézegetett egykor: a sírszoborról, amelyet csókkal illet a fájdalom fátylába öltözött nőalak. Az volt a kép címe: Halhatatlanság. Ez a fikarenyi irás is csak apró csók egy fekete sírkövön, néhány kibuggyanó csepp könny, alig-alig gyűszűnyi, érte, a Halhatatlansáért.

A fekete sírkő hideg, ami-Eor megcsókoljuk. A temető soványka fái lombtalanul hajladoznak a januári szélben. A nap megfürdöti a fekete kő arany betűit, sugáreszillogásban. Meghalt a szellemóriás és ez a sírja. Fetrengeniünk kellene a porban, sírva, jajgatva, de csillt, — nem szabad. Vigyázzunk, meg ne bántsuk! Vigyázzunk! Igyekezzünk megtalálni a vigaszt, — hol is találhatnók másutt? — Hisz ő volt a vigasztalás! A miénk és ezeké. Legyünk áhitatosak is, hisz ő maga volt az Áhitat. Minden ő volt: ő volt az Igaz-

ság. Ő volt a Kegye. Ő volt a végtelen Jóság. Ő volt a Szeretet. Ő volt a Szilárdság, ő a Bölcsesség. Ő a Fenség és ő a Szépség, ő a Méltóság és ő a Tündöklés, ő volt az Áldás és ő az Erő, a Fény, a Tisztaság, az Erkölciség, ő volt a Tanítás és ő volt a Példa, a Szó ő volt. A Gondolat és ő volt a Tett, Terv is volt, meg Alkotás is, Kompozíció és Beteljesedés, Lélek és annak pazarló szét-sugárzása, a mi Glóriánk. Nekem szemének sugara volt iránymutató világosságom, kezének szorítása megújuló erőm, hatalmas lelke az én imádságom — égő csipkebokor, világító fátklya, lelkiismeret lámpása, az én Apám!

Lámpa volt, lámpa akart lenni: amikor történelmi katasztrófák birodalmakat pusztítanak, várakat rombolnak, falakat robbantanak omladékká, azt tanította, hogy maradnak vissza majd csonkult falak, amelyek nem dőlnek le, ha a világító lámpák vezetőke és az éltető vizet esoboglató esővek bennük meg nem rongálódnak. Az emberiség épületeinek: ez a két reménysége: a hit éltető forrászive és az igazság lámpásának világossága.

És ő mind a kettő volt és marad is számunkra: lámpás, meg forrás.

Tévelygők Utmutatója ő volt s virtuóz hit és tudomány hárfáján, a művészkéz, az anyag törvényeinek ismerője, tudója az élet hőmpölygő zenéjének, de mindenekfelett orkesztere az égboltozat csillagai felől áradó Istenbizonyosság szimfóniájának. Ő volt a bátorság, az önérzet és a kiállás, kataklizma viharáiban védője és bárszonyos simogatásu kezével gyógyító orvosa Isten sebzettszárnyu galambjának. Emlékszem, — még gyerek voltam — verekedő hordták romboló támadással megfenyegették egyik legkedvesebb alkotását, a diákok otthonát, ő ottgráradt a diákok közt, hogy jelenléte legyen az egyetlen védelmük, de érezte azt is, hogy a legbiztosabb védelmük. Benne hitték az emberek és amikor már a fekete kő alatt pihen elfáradt teste, hisznek benne ma is.

Halk járással, csöndes léptekkel innen is, onnan is jönnek-mennek az emberek, kegyelettevő zarandokai az ő sírjának, amint megállnak előtte egy fájó pillanatra és egy-egy szimbolikus kavicsot raknak a gránitföldre, nyirkos - kis kavicsot az ut sarából, régi hagyományként jelképezve védve a sírt, mint ahogy azt hajdani

sívalagi ősök tették, duvadak karma és számumok viharzása felől. És hisznek benne ma is, amint látjuk itt mi, mikor állunk ketten, kéz a kézben, hogy egy-egy szomorú kis aszszony, síró feleség vagy báva-tos anya egy-egy sorsokpaltott ember kis cédulát, üzenetét, kérését rak le a kavicsok közé, oda, a sírra, ahol el van temetve mindnyájának jóságos atyja.

Imádkozunk és beszélgetünk Veled, mintha ott ülnekn most is íróasztalod oldalánál, amint azt élted idején nap mint nap tettük, a legnagyobb gyönyörűség részeseiként, ami gyermekünk szívnek juthat osztályul, a Te szellemedből és a Te szépségedből.

...Menjünk most, hagyjuk pihenni Apát. Elindulunk a göröngyös, kavicsos úton, szívünk pedig ráhorol a sejtémes, jöleső palást, hogy velünk van, bennünk van örökre. Még visszautéznék, távolodván egy pillanatra. A fekete kő fölött a napsugár milliányi csillagocsókában röpdös és szivárványokat szór. Apa mosolyog utánunk. Azután elhagyjuk a temetőt, amelyről tudjuk, hogy az ut vége, de egy új ut kezdete is: nálunk marad! Szellemed diadalutjái!

HEVESI IMRE

ZSIDÓ VILÁGHÍRADÓ

A NÉMETORSZÁGI BRIT ÖVEZETBEN TARTÓZKODÓ ZSIDÓK ÉLETE

John Hynd, Lancaster grófság kormányzója, az angol alsóház ülésén egy interpellációra válaszolva részletesen beszámolt az angol kormány nevében a németországi brit övezetben tartózkodó zsidók életéről.

John Hynd kijelentette, hogy a brit zónában tartózkodó 550.000 külföldinek csak igen igen kis része zsidó. Ezek a házukból elhurcolt zsidók ugyanolyan bánásmódban részesülnek, mint a többiek. Általában napi 2000 kalóriás élelmiszeradagot kapnak, a dolgozóknak és a különleges csoportokba osztottaknak azonban pótlékadag is jut. Az elhurcolt személyek között téli ruhákat osztotak ki. Ezek egy részét a német lakosságtól kobozták el, de még mindig hiány mutatkozik egyes dolgokban. Így különösen takarokban és férfi felsőkabátokban.

A volt belségi tábor közeleiben fekvő hőhőgyűjtőközpontban mint John Hynd elmondotta — a zsidóknak külön őrségük, műhelyeik és társalgói vannak. A kórházat az UNRRA látja el elegendő mennyiségű gyógyszerrel. Sajátellátás nem működik a gyűjtőközpont területén és a zsidók szabadon közlekedhetnek ki és be. A cionista tevékenységet nem korlátozzák. A külföldi hírekkel ellentétben, a gyűjtőközpontban személféle nyugtalanság nem volt tapasztalható.

ZSIDÓ TANÁCS KERÜL A BRIT KATONAI KORMÁNYZAT MELLE

Az angol alsóház egyik tagjának arra a kérdésére, hogy nem volna-e szükséges a németországi brit katonai kormányzat mellé zsidó tanácsadót kinevezni az angol kormány nevében John Hynd ezeket válaszolta:

Zsidó tanácsadó kinevezésének a kérdése tárgyalás alatt áll. Az UNRRA részéről egyébként már működnek is a táborokban zsidó jóléti intézők.

IBN SZAUD ESKÜJE

Ibn Saud — mint az AFP jelentette Kairóból — fogadta a palesztinai arabok küldöttségét, amelyhez beszédet intézett. A barciás szónoklat ezekkel a szavakkal végződött:

A magunk és gyermekeink életét és vérért, sőt királyságunk létét is feláldozzuk azért, hogy Palesztina arab és muzulmán maradjon. Határozottan elnevezjük egy zsidó állam felállítását. Esküszünk, hogy Palesztina soha, de soha nem lesz zsidó állam, vagy cionista gyarmat.

A világsajtó rendkívül elitélen kommentálta Ibn Saud

barciás beszédét, amely igen furcsán hangzik éppen abban az időpontban, amikor az Angol-Amerikai Palesztina Bizottság arab és zsidó szakértők egyenlő mértékű meghallgatása után közös és békés arab-zsidó megoldáson fáradozik, amelynek végleges eldöntése alighanem az Egyesült Nemzetek szervezetére vár. Ibn Saud esküje az amerikai lapokban általában üdeshangú celtéssel találkozott.

UJABB ARAB ÁLLÁSFOGLALÁS

Az Arab Liga és a Legfelsőbb Arab Bizottság kedden memorandumot nyújtott át a palesztinai angol főbiztosnak és ebben tiltakozott új zsidó bevándorlók beengedése ellen. A memorandum, Jeruzsálemen kívül, Kairóban is közzetették.

A FRANCIA ZSIDÓSÁG KINZÓI A BÍRÓSÁG ELŐTT

A lyoni törvényszék szombaton ítélkezett — a párizsi rádió közlése szerint — a volt néppárt tizenhárom olyan tagja ügyében, akik Lyon környékén résztvettek a zsidók letartóztatásában, meggyilkolásában vagy kifosztásában. A volt néppárt tagjai közül kilencet halálra, hármat 5–15 évi, egyet pedig életfogytiglani kényszermunkára ítélték.

PALESZTINA ÚJ FŐBIZTOSA

Palesztina angol főbiztosa, Gort tábornok, súlyos betegségé miatt lemondott. Helyébe Cunningham tábornokot, a most mult világháború egyik legkiválóbb hadvezérét nevezték ki.

A „FRANCIA MILOTAY” FELELŐSSÉGREVONÁSA

A párizsi törvényszék a közel-múltban vonta felelősségre Luchaire-t, az egykori Notre Temps főszerkesztőjét, akit legutóbban „Francia Milotay”-nek nevezhetünk. Luchaire napnap után újabb és újabb rágalmahatározatokat intézett a francia zsidók ellen és cikkeik egész sorában kívánta azok deportálását. Szolgálatának jutalmául hatalmas összegeket kapott Göbbels pénztárából. Halálra ítélték.

PAPEN ANTUSZEMITA LEVELE HITLERHEZ

Barrington ügyész a nürnbergi per tárgyalásán rámutatott arra, hogy Papen aktív szerepet játszott a zsidók üldözésében és Hitlerhez intézett 1936-os levelében szükségesnek deklarálta a zsidók elleni harcot.

SÓS ENDRE

Zsidó hanglemezeket

bármilyen árban saját részemre megvelekre keresek. HÓNIG, Visegrádi-utca 15. szám.

„Anglia nagy taktikai hibát követ el az Arab Blokk támogatásával!”

Beszélgetés Ruffer Gideonnal, a Jewish Agency megbízottjával — Hitler feltámadt jelszava

Az egész magyar zsidóság osztatlan érdeklődése kíséri azt a harcot, melyet a világ cionista zsidósága a Zsidó Állam életrehozásáért folytat. Még az a lábor is, mely az asszimiláció álláspontját vallja, érzi, hogy feltétlenül támogatni kell minden igaz érzésű zsidónak azokat, akik tönkremenetű életük újjéépítésének egyedüli módját Erec Izraelben látják.

Beszélgetést folytatunk Ruffer Gideonnal, a Jewish Agency for Palestine politikai osztályának Budapesten tartózkodó képviselőjével, akit megkértünk, vázolja előttünk Palesztina pillanatnyi helyzetét és mi a valóság az arab-zsidó ellentétek ügyében?

A HÁBORU LEGNAGYOBB VERESÉGÉT A ZSIDÓSÁG SZENVEDTE EL!

Az egész háború alatt — mondotta válaszában Ruffer — azt hangoztatták az Egyesült Nemzetek, hogy a zsidóság számára csak a háború befejezése után fog elérkezni az elégtételezés ideje. Ekkor, de ekkor feltétlenül megoldják a zsidóság problémáit. Ebben a tekintetben rettentő csalódás ért bennünket. Egy esztendeje annak, hogy a háború véget ért és a világ még mindig nem eszmélt rá arra, hogy hatmillió ártatlan embert gyilkoltak le a legaljasabb módon és semmi sem történt abban az irányban, hogy az elpusztult idelektért elégtételt és az elrabolt javakért kárpótlást adjanak. Egyetlen konkrétum a Benin-nyilatkozat, de ez is csak a kérdés elodázását célozza. A háború legnagyobb vereségét a zsidóság szenvedte el. Most feikai létünk mellett politikai létünk forog kockán és nem szabad, hogy ebben a harcban is alul maradjunk, mert ez a két egzisztenciánk szorosán összefügg egymással.

ANGLIA NAGY TÉVEDESE

Lehet folytatta információját Mr. Ruffer —, hogy Anglia jelenlegi magatartását a Palesztina-kérdésben a pillanatnyi külpolitikai helyzet diktálja. Nyilván úgy látja, hogy saját középkeleti helyzetének megszilárdítása érdekében kell számolnia az Arab Blokkal. Ennyire érzem, hogy Anglia ezzel súlyos taktikai hibát követ el. Az arabok mindig annak az oldalán álltak konfliktus esetén, akinek az oldalán a nagyobb erőt látták. Minden-

esetre jellemző a helyzetre, hogy az Arab Liga kiadhatta a zsidó árak boykottjának jelszavát, azt a jelszava jelszót, melyet 1933-an a zsidó Hitler do!ott be a világ köztudatába és ennek az Arab Ligának két hét óta megőrzéselt tagja lehet az a jeruzsálemi nagy-mufti, aki jelenleg Párisban él emigrációban, anélkül, hogy letartóztatnák és kiadnák Angliának, holott a háború alatt német-olasz érdekellet szolgált és Jugoszlávia az ottani mohamedánok fellázítása miatt háborús bűnösnek kérte ki. Ez az ember egyik vezetője az arab ellenállásnak.

A HAGANA SZEREPE

Nagyon sokat várunk most mondotia további információja során Ruffer Gideon — az angol-amerikai bizottság amerikai tagjától. Az U. S. A. parlamenti képviselői háza a Zsidó Állam megalkotása mellett foglal állást és így hiszünk benne, hogy az amerikai lakok ilyen értelemben fogják érvényesíteni befolyásukat. A Jewish Agency mindenesetre elszánta magát arra, hogy a harcot az általa érdekében végigküzdi, minden erejével és minden rendelkezésére álló eszközzel. Az Agency ma olyan hatalmat jelent, mely nélkül közkeletű politikai cionálni nem lehet. Mindezt el fog követni, hogy védelmi szerződést a Hagana-t intakt állapotban tartsa és nem fogja megengedni, hogy nagy utánpótlási rezervoárjától elvágják. Ez okból közd azért, hogy mindenki, aki Erecbe akar menni, oda elts jusson.

Milyenek látja a magyarországi zsidóság jelenlegi helyzetét? tesszük fel utolsó kérdésünket?

Erre azzal az információval válaszolok, melyet titeni megbeszéléseim során kaptam: A 160.000 főnyi magyarországi zsidó lakosságból 110.000 a Joint támogatásából él.

Ennél jellemzőbbet valóban nem válaszolhatott a Jewish Agency képviselője!

h. s.

ISMERETSÉG HIÁNYÁBAN ezton keres

FÉRJET

22 éves, szerény, barciás műveltségű. Választ „Jobb Iparos” jellegre.

Buchenwaldból Franciaországba szállított deportált gyermekek névjegyzéke

Az alábbi névsorban szereplő gyermekeket 1945 június hó 8-án szállították át a buchenwaldi táborból Franciaországba. Valamennyit gyermektáborban (Cse) helyezték el. Közlelbbi adatokkal a Magyarországi Zsidók Deportáltakat Gondozó Országos Bizottsága (Degob) szolgál, (Budapest, VII., Bethlen-tér 2.).

Jakovics Sándor, 1928. VI. 8.,
Nagyvárad
Zurovits György, 1928. I. 26.,
Nagyvárad
Kafán Jenő, 1928. V. 16.,
Firmihályfalva
Kahn Hermann, 1929. X. 10.,
Széleslye
Kossóvíz Pál, 1928. V. 8.,
Nagykároly
Kaufmann Mózes, 1930. XI. 17.,
Máramarossziget
Katz Andor, 1929. IX. 19.,
Munkács
Kallus Lajos, 1929. VI. 13.,
Széleslye
Kassirer Béla, 1928. V. 5.,
Szatmár
Klein Arnold, 1929. VII. 21.,
Klein Dezső, 1930. V. 3.,
Klein Dezső, 1928. IX. 19.,
Nyirbátor

Klein Sándor, 1929. II. 12.,
Nyirbátor
Klein Dezső, 1928. XII. 15.,
Sátoraljaújhely
Klein Jeremiás, 1928. IX. 29.,
Munkács
Klein László, 1929. I. 15.,
Nagyvárad
Klein Mayer, 1929. V. 1., Ungvár
Klein Dezső, 1929. IV. 7., Jolsva
Klein Sándor, 1928. VII. 11.,
Szatmár
Kleinmann Mária, 1929. XI. 22.,
Szatmár
Kafán Jenő, 1929. VII. 10.,
Felsőszéleslye
Krausz Hermann, 1931. I. 8.,
Ungvár
Krausz Jenő, 1931. VII. 11.,
Miskolc
Kucitz Mózes, 1928. XII. 7.,
Szatmár

Landau Naftali, 1928. III. 6.,
Bánffyhunyad
Lazarovits Juda, 1926. I. 18.,
Remecz
Lazarovits Jakab, 1925.
László János, 1928. X. 30.,
Nagyvárad
Lehovits Frigyes, 1928. VII. 25.,
Nagyvárad
Lehovits Ignác, 1928. III. 9.,
Szatmár
Lampert László, 1928. VII. 31.,
Nagyvárad
Lehrner Chaim, 1930. V. 8.,
Felsővisó
Lemberg Jakab, 1927. IX. 20.,
Felsővisó
Lemberg József, 1925. IV. 27.,
Felsővisó
Lehrner Salamon, 1929. X. 9.,
Máramarossziget

Lelecz Tibor, 1929. XI. 8.
Lichtenstein Artur, 1929. XI. 1.,
Máramarossziget
Lipsitz Bernát, 1929. II. 5.,
Sátoraljaújhely
Lipsitz József, 1928. VII. 28.,
Bilke
Lőrincz Imre, 1928. I. 5.
Lustig László, 1928. X. 27.,
Nagyvárad
Mandel László, 1928. XI. 13.,
Szamosújvár
Martos Jenő, 1928. II. 3.,
Nagysomkut
Mész Antal, 1928. IV. 21.,
Máramarossziget
Müller László, 1929. II. 25.,
Nagyvárad
Neuwirth Mózes, 1930. XII. 15.,
Ujfehértó
(A névsor közlését folytatjuk.)

Ki tud róla?

Keresem dr. MANDL BENIKNÉ, szül. DACH ARANKÁ, kit 1944 novemberben Wesselyvára, 19. sz. 451 vitték el a nyilasok, december 17-én Belsőkereszten álltak. Értésítést kér Liebermann Izidóné, 0151-est 10.

KERESSEM PÉRIJENET

Dr. Weinberger József

1944. november 13-án a tiltakozásból gyűlölködőkkel november 20-22-én Bőjén Hegyeshalomban voltak, aki további sorsukról tud, jutalom ellenében értesítse dr. Bruck Imrénét, VIII., József-kt. 19. III. 7., vagy Zoltán Gyulánét, IV., Veres Pálné-u. 30., III. 4.

PÉRIJENET

Dr. Bruck Imre

Zoltán Gyula

1944. november 13-án a tiltakozásból gyűlölködőkkel november 20-22-én Bőjén Hegyeshalomban voltak, aki további sorsukról tud, jutalom ellenében értesítse dr. Bruck Imrénét, VIII., József-kt. 19. III. 7., vagy Zoltán Gyulánét, IV., Veres Pálné-u. 30., III. 4.

KERESSEM PÉRIJENET

Grünfeld Jenőt

(1899. Páztó, akit 1944. december 2-án a Tattersalhból a jözséfvárosi pályaudvarra vittek és ott vagontoltak. Utólag 1944. december 4-én az Hegyeshalomnál, Alkólát Óra-nienburgba vittek. Aki bármit tud róla, értesítse fellelőjét: Király-u. 67. IV. emelet 13. szám.

Nősülni

SZÁNDÉKOZOM. Keresek 25-30 éves, jó bérűl való leányt vagy özvegy asszonyt. A legnagyobb diszkreció mellett levelet lehetőséggel könyvtárral, melyet azonnal visszaküldök. „Szeretetre és Páratlanba” vasárnapig jelölésre a kiadóba kérem.

Zsidó Világkongresszus és Jewish Agency for Palestine Magyarországi Képviselete

Statistikai és Tudakozó Hivatalának

(V., Wekerle Sándor-utca 7.) Közleményei

Az alant felsorolt személyek részére külföldről levél vagy üzenet érkezett. Kérünk min-

denkit, aki nevezettekről felvilágosítást adhat, közölje azt Hivatalunkkal* (V., Wekerle

Sándor-u. 7. Telefon: 186-009) szombat és vasárnap kivételével, d. e. 9-1 óra között.

A címzett neve	Külföldről megadott lakcím	Kereső.
Mihályné, Federweisz Frida 34 éves	Tab	Kraushaar Mária, Kibbuz Ogen, Kfar Lata-Paj
Moskovits Vilmos 42 éves	Törökbálint	Moskovits Irén, Haifa, 26. Hassan Shukri str.
Müllerné, Lúke Katarina 39 éves	Szférvár, Vilmos cs. tér 10.	Loeke Mária, Roma, Via Buoncampagni 79. int. 6.
Nobel Adolf	Tata	Nobel Stefan, c/o Gustav Weichherz, Tel-Aviv, POB 1170.
Nobel Sára	Tata	Nobel Stefan, c/o Gustav Weichherz, Tel-Aviv, POB 1170.
Nobel Hugó	Tata	Nobel Stefan, c/o Gustav Weichherz, Tel-Aviv, POB 1170.
Pártos Iván 54 éves	Miskolc	Pártos Ferenc, Jerusalem, KKL, Bergen-Belsenj csop.
Pártosné, Widdler Sándonia	Miskolc	Pártos Ferenc, Jerusalem, KKL, Bergen-Belsenj csop.
Pártos László	Miskolc	Pártos Ferenc, Jerusalem, KKL, Bergen-Belsenj csop.
Pártos István	Miskolc	Pártos Ferenc, Jerusalem, KKL, Bergen-Belsenj csop.
Pártos Ferdinand 55 éves	Miskolc	Pártos Pál, Jerusalem Bergen-Belsenj csop.
Pártosné, Deutsch Frida	Miskolc	Pártos Pál, Jerusalem Bergen-Belsenj csop.
Pártosné, Szencs Sára	Miskolc	Pártos Pál, Jerusalem Bergen-Belsenj csop.
Rosenfeld Malvia 46 éves	Nyiregyháza	Herskovits Hetrik, Hshaq Herrouthi, POB 1457, Tel-Aviv
Rosenfeld Pál	Nyiregyháza	Herskovits Henrik, Hshaq Herrouthi, POB 1457, Tel-Aviv
Steinitzné, Fodor Pirocska 33 éves	Baja, gyűjtőtábor	Hired Eugen, Tel-Aviv, Hygar-den 84.
Szabóné, Kauffmann Anna 44 éves	Rákospalota, Bethlen-u. 12f.	Frank Éva, Kibbuz Vav, Tel-Aviv, POB 206.
Dr. Kacska Miklós		Jennette Weinberg.
Berger Henrik		Mayer Ber
Öhlbaum Lampert Zoltán		
Öhlbaum Lampert Lipót		
Ábrahám Ernő		
Lóbbi Ágnes	Csiktornya	
Weisz Judit	Pápa	
Gyémánt Klára apolóné		

(A névsor közlését folytatjuk.)

H I R E K

— A Fasiszlák Állal Elhurcoltakat Segítő Bizottság kiadott egy nyomdailag szépen kiállított füzetcskét, „Képek az elhurcoltakról” címmel. Amennyire hasznos e 31 képpel ellátott füzet s amennyire emberl-s okos Millok Sándor államtitkár, hazahozatali korai biztós bevezető cikke, annyira nem ez az, ami propaganda-szempontból — mert hiszen a füzet e célra készült — megfele-lő s főleg elég. Annak idején, az első világháború utáni évek mulva, ha jól emlékszem, a Pantheon kiadásában s Dor-mándi s talán Márai szerkesztésében megjelent egy vaskos képeskönyv, amely bejárta a világot, különböző nyelvi ki-adásokban. Ez azután olyannyira propaganda volt, noha szöveget nem hozott, hogy nálunk hamarosan be is tiltották. És jól tudták miért. Aki azt a könyvet végiglapozta, hatásától szabadulni nem tudott. Igaz, akkor jobban álltunk anyag-ban és — anyagiakban. Mégis, a tökéletes propaganda megki-vánna éppen most, midőn az ország még a 25 esztendő szopaganda hatása alatt áll és ő, hogy terjedelmes képeskönyv tárja mindenki elé az elmúlt esztendők elmondhatatlan bor-zalmait. Anyag akad bőven.

(débé)

— Rendelet a zsidóktól el-vett ingóságok visszaadásáról. A hivatalos lap január 26-iki számában kormányrendelet je-lent meg a zsidóktól elvett in-góságok visszaadásáról. A ren-deletet, illetve annak népszerű magyarázatát legközelebbi szá-munkban közöljük.

KERESKEDŐK

részére legolesobbán kapha-tók evészkész, zsebkész, la-kat, holla és más háztartási cikkek

Kahán Testvérek

BUDAPEST, VII., SIP-U. 4.
Telefon: 221—244.

FIGYELEM! ÜGYNÖKÖK, KÖRZET-VEZETŐK! FIGYELEM!

Cigarettapapír, Naptárak

és mindennemű PAPIRÁRU eladá-sára helybeli KÖRZETVEZETŐK az ország minden részében, a leg-kisebb faluban is felvételnék. GYÖRGY IMRE papíráruágyke-reskedő, Deák Ferenc-utca 15.
Telefon: 386—515.

KERESÜNK

perfekt héber gépirót, vagy gépirónót

Jelentkezés: Gross Ezzánál, na-ponda 3-4., V., Arany János-utca 20., I. 3.

Fisch Emil a Nemzeti Ellenállás vértanuja

Most egy éve, Sopron-Kőhí-dán a nyilas vér-bíróság ha-lálra ítélte és kivégeztette Fisch Emil hőfestvérünket, a magyar ellenállási mozgalom egyik legelszántabb hátr fog-ját, akinek vértanubaláláról va-lamennyi lapunk megemléke-zett. Ennek a férfinak az élete, aki a jövődő szabad Magyarorszáért hátra-vál-lalta a vértanúságot is, olyan, mint egy nagy regény. 1898-ban született Kiskunfélegyházán. 1918-ban a Műegyetemre irat-kozott be és tevékenyen részt-vett a haladó ifjúsági mozgal-makban. A lánchídi esata egyik szenvedő hőse volt, ahol fivér-rét oldala mellől lötték le a csendőrök. Tagja volt a Gali-lei körnek és a Műegyetem „Szocialista Diákok Szövetségé-nek”, évfolyama legtelkesebb diákpolitikusának számított.

Az ellenforradalom győzelme után 1919 augusztusában az ébredő műegyetemisták Zem-plén Géza professzor vezetésé-vel a kémiai épület lépcsőhá-zában megrohanták és a kör-láton keresztül a II. emeletről az I. emeletre dobták le. Koponyaalapi töréssel kórházba került és csak hónapokig tar-tó gondos ápolásra épült fel. 1920 elején Bécsbe emigrált, ahol a „Vereinigung Sozialis-tischer Studenten”-ben fejtett ki erős agitációs tevékenysé-gét. Vegyészmérnöki diploma elnyerése után 1923-ban visszatért Magyarországra. Tudomása volt róla, hogy a rend-őrség árgus szemekkel kíséri, de összeköttetései révén sike-rült elérni, hogy megmaradjak a figyeltetésnél. 1931-ben a ha-tóságok megkerülésével, a bé-csi Intourist útján sikerült ki-mennie Oroszországba. Hét esztendő telttől el odakint, összeköttetésben állott a Szov-jetunióban élő magyar eml-gránsok javarészával. Nagy meg-

beesülésben részesítették és számos magas kitüntetést ka-pott.

1938-ban heleg szülei látoga-tására feleségével és odakinn született gyermekével hazajött, s már nem volt módjában visz-zatérni. Tünie kellett a ható-ságok állandó kellemetlenkedé-seit. Ennek ellenére résztvett a Szociáldemokrata Párt által életrehívott Ertelmiségi Moz-galomban, melynek balszárnyát képviselte. A német előzónlés végtetett a legális tevékeny-ségének. Alapító tagja, szerve-zője és főhajtmotorja volt a „Szovjetunió Barátainak Ma-gyarországi Egyesületének”, a Szubme-nek, mely egyike volt az ellenállási mozgalom leg-aktívabb, minden társadalmi rétegre kiterjedő szervezeté-nek.

Fisch Emil a Pesten és Pestkönyéken elszórt partizán alakulatokat egyesíteni és a Felzárkózó Bizottság katonai vezetésének alárendelni akarta, hogy egységes terv szerint lép-jenek fel a fővárosban, a né-metek hátában. Régebbi kisp-esti kommunista sejtösszeköt-telesei révén a partizán ve-zelőket bekapcsolta a mozgalomba s összekötőként szere-pelt a katonai vezetés felé.

Még kiderítellen besúgás kö-vetkeztében november végén a nyilas rendőrség lecsapott a magyar függetlenségi mozgalom maroknyi nagyszerű har-cosaira és Bajesi-Zsilinszky Endrével és Fisch Emillel együtt az egész katonai vonalat felgöngyölítették. A katonai vezetők már Budapesten áldo-zatul estek a nyilas hóhérok-nak, a politikai vezetőket a Margit-köruti borzalmak kín-vallatások után Sopron-Kőhí-dára hurcolták, ahol egy ugy-nevezett „tárgyalás” után 1945 január 9-én kivégezték.

László Butor

jó, olesó és megbízható, vétel, eladás. Jókai-u. 6.

Könyv és papíráru

LEGNAGYOBB VÁLASZTÉKON PARLAMENT KÖNYVESBOLTBAN V., VECSEY-UTCA 5.

Nem az élet savanyu,

hanem az APOLLO CITROMPÓTLÓ TABLETTA

Veszek briliánst, aranyat, ezüstöt, órá-t, porcellánt, szőnyeget, gobellneket, régi képeket, régiséget. SZAKBIRÁLAT!

MAJOROSI Kammermayer Károly-u. 3.

A Budai Chevra Kadisa közgyűlése

által kiküldött választóbizott-ság a képviselőtestületi választásokat 1946 február 3-ra tüzte ki. A választás helye a Chevra központi irodája, XII., Maros-utca 16. Időpontja d. e. 9-től d. u. 18 óráig.

A választóbizottság kéri a Pesten lakó tagokat is, hogy a választáson résztvevni szives-kedjenek. A választóbizottság által összeállított javaslat és szavazólap a helyszínen áll a tagok rendelkezésére.

— A DEVECSERI IZR. HITKOZ-SÉG ÚJJAALAKULÓ KÖZGYŰLÉSE. A devecseri izr. hitközség 1945 decem-ber 31-én tartotta újjaalakuló gyűlé-sét, melyet az elhurcoltakról kárhoztatásintézkedéssel kötött egybe. A gyűlésen dr. Mautner György bevezetőjében kegyetlen szavakkal emlé-kezett meg az elhurcoltakról, pláne Rosenfeld Ferenc kárhoztatásintézkedé-sében gyászintézkedéssel kivége-zett, majd Komlós Gyula fejtette ki a hitközség megalkadásának sorsé-rességét és célját. A gyűlés végén kimondta a hitközség megalko-dulását és a hitközség tagjainak vi-lágára hivatott ideiglenes intézkedé-séget szervezett, melynek tagjait Komlós Gyulát mint elnököt, dr. Weisz Endrét mint alelnököt, dr. Mautner Györgyöt mint ügyvezető elnököt, Rosenbergy Jánost mint pénztárnokot, Kertai Sándort és Stern Jánost választotta meg.

BAVENSBRÜCKBŐL 1945 február közepén

Arató Zsuzsa

20 éves szobrászművésznő tanos-nyaltól elvált. Szülei magyarok, de nem zsidók, aki további sorsáról tud, értesítsék Arató Sándor, XII., Fűző-u. 12.

BERGEN-BELSENER, ki tud Jellinek Fjörpné

WIENER FÉRSZÁRÓL, szül. 1880. VIII. 18-án, Nagykallo és novgorod. ZSIVOR GYÁZME, WIENER MAR-GITRÓL, szül. 1891. VIII. 24-én, aki-vel a felszabadulás után még 2 he-lyett ott tartak. Férjén, Jellinek Ferenc-vel értesítsék: Jellinek Fjörpné Budapest, VIII., Barossy-u. 9., I/115

Házvezetőnőt

Keresünk fiatal, munkakereső, zige-tosan orthodoxot, ki jól tud

Textilüzletünkbe

látal ki vagy lány tanoncné vagy kifutónak felvetésk. Fontleler, Erzsé-bet-tér 5.

FIATAL

tisztviselőt

aki a könyveléshez is ért, jayesz zsidó közintézmény. Feladatok „Szogalmis” jellegre a külföldi-vatallá küldendők. VII. Síp-u. 12.

ARANY ÉKSZER Herxog János RÁKÓCZI-ÚT 4 TEL. 427-356. Aranymerlegek kaphatók.

